

Peter Wasmund Friedrich Willebrand

**... Ex Decreto & Autoritate Ampliſſimi ICtorum Ordinis in incluta Academia
Rostochiana, Pro summis in utroq[ue] iure honoribus & Privilegiis consequendis
Praeside ... Dn. Petro Wasmundt, I. U. D. P. P. Inclutae Facultatis Iuridicae
Decano, Praeceptore ac Mecaenate suo unice suscipiendo Theses Hasce
Iuridicas Testamentariam Materiam Exhibentes Ad diem 16. Calend. Ianuar.
Placide ventilandas proponit Fridericus Willebrand Rostochiensis**

Rostochi[j]: Pedanus, 1629

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn731635949>

Druck Freier Zugang

Testament

Vert.
P. Wasmundt (F. Willebrand)

R. U. im 1629.

DEO TER MAXIMO FELICITER
 ANNUENTE,

*Decreto & Autoritate Amplissimi Ictorum Ordinis in in-
 cluta Academia Rostochiana,*

ro summis in utroq; jure ho-
 noribus & Privilegijs con-
 sequendis.

PRÆSIDE

Viro Amplissimo, Spectabili & Consultissimo,

N. PETRO WASMUNDT,
 U.D. P. P. Inclutæ Facultatis Juridicæ DE-
 CANO, Præceptore ac Mæcenate suo unico
 suspiciendo

THESES HASCE JURIDICAS

TESTAMENTA-
 RIAM MATERIAM EX-
 HIBENTES

*Ad diem 16. Calend. Januar. Placide venti-
 landas proponit*

FRIDERICUS WILLEBRAND
 Rostochiensis.

ROSTOCHI

Exscripsit typis JOACHIMUS PEDANUS Acad. Typ.
 Anno cld Is CXXIX.

1629

DEO TER MAXIMO FELICITER
 ANNUENTE,

*Ex Decreto & Autoritate Amplissimi ICtorum Ordinis in in-
 cluta Academia Rostochiana,*

Pro summis in utroq; jure ho-
 noribus & Privilegijs con-
 sequendis.

P R Æ S I D E

Viro Amplissimo, Spectabili & Consulcissimo,

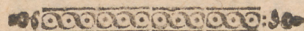
DN. PETRO WASMUNDT,
 J.U.D. P. P. Inclutæ Facultatis Juridicæ DE-
 CANO, Præceptore ac Mæcenate suo unicè
 suspiciendo

THESES HASCE JURIDICAS

TESTAMENTA-
 RIAM MATERIAM EX-
 HIBENTES

*Addiem 16. Calend. Januar. Placidè venti-
 landas proponit*

FRIDERICUS WILLEBRAND
 Rostochiensis.

ROSTOCHI

Exscripsit rypis JOACHIMUS PEDANUS Acad. Typ.
 Anno cl. 16 CXXIX.

1629

GENEROZO, NOBILISSIMO, ET
maximè Srenuo,

DN. JOAN-GEORGIO AB ARN-
HEIM, Archimarescallo Exercitus Cæsarei,
nec non Maj. Cæs. Consiliario Bellico, hæ-
reditario in Bözenburg &c. Domino meo sub-
missa observantia honorando.

Disputationem hanc inaugura-
lem mei commendandi & obser-
vantix causa

D. D. D.

FRIDERICUS WILLEBRAND.

THES. I.

E testamentis Nobilissima totoq;
jure utilissima materia disputaturi; unde no-
men testamenti descendat ut prius inquiramus,
cum Philosophorum Præceptis, tum præclaris
Idorum Exemplis passim monemur.

2. Est autem à testatione sive testato ap-
pellatum, Et ut Eleganter cum Notatione nominis, rei simul de-
finitionem Imperator in *pr. Inst. de testam.* inclusisse videtur, Te-
stamentum est testatio mentis.

3. Appellatur etiam Mentis iudicium in *l. omnium C. d. r.*
contestatio iudicii §. *sed & unum Inst. d. r.* voluntatis sententia *l. r.*
ff. qui test. fac. possunt. Non tamen cuiuslibet voluntatis sive ju-
dicii, sed Novissimi *l. 3. C. quemadm. test. aper.* Supremæ volun-
tatis, *l. 1. C. de SS Eccl.* Arbitrij nunquam reducti *d. l. 1.*

4. Plenius à ICTO Modestino in *l. r. ff. qui test. fac. poss.* de-
finitur voluntatis nostræ iusta sententia, de eo quod quis post
mortem suam fieri velit. Quam definitionem generalem esse omni
testamentorum generi convenientem asserere non dubitamus.

5. Porro hoc modo definitum testamentum juris Civilis
rectè dicimus: Licet & alias gentes, suam ultimæ voluntatis dispo-
sitionem quoque habere & habuisse negare non possimus.

6. Genera testamentorum olim tria fuerunt. Unum quod
Calatis Comitijis i. e. vocatis comitijs in concione populi fiebat,
coram quo testator voluntatem suam exponebat, idque tempore
pacis bis tantum in anno fiebat, teste Theophilo; Alterum in pro-
cinctu dicebatur, quod in ipsâ militum Expeditione fiebat, cum
viri ad prælium faciendum in aciem vocabantur: Tertium per
familix emptionem, cui æs & libra adhibebatur, §. *1. Inst. b. r.*

A 2

7. Sed

7. Sed hæc genera testamentorum sunt abolita, Et hodiè testamentum aliud est publicum; aliud privatum; Illud publicum, hoc privatam nititur fide & autoritate.

8. Publicum testamentum duobus fit modis; uno cum quis voluntatem suam ultimam precibus inserit, principique offert, petens ut libellum ultimamque hanc suam voluntatem in scrinia sua recipiat, quo facto, Princeps libellum recipit, qui deinde in Consistorio Principis coram omnibus lectus, postea magistris Libellorum in Scrinia Principis referendus traditur: Altero modo publicum fit testamentum, si testator actis cujuscunq; judicis metis suæ postremum publicet judicium *l. omnium* 9. *C. de testament.*

9. Privatum testamentum vel Solemne est, vel minus Solemne: Illud consueto communique juris Ordine observato *l. ult. C. de inoff. test.* Hoc certam quidem, at non consuetam communique juris testamentarii formam expeditur.

10. Testamentum Solemne vel scriptum est, vel non scriptum, quod Nuncupativum appellamus *l. hac consultiſſima* 21. *C. de testam. l. heredes* 21. *ff. qui test. fac. poss. l. patris* 20. *§. 1 ff. de vulg. & pupill. subst. §. ult. Inst. de testam.*

11. Scriptum testamentum Solemne est, in quo heredis nomen à testatore, vel ab alio ejus nomine scribitur, quodque septem testium, specialiter ad hoc rogatorum, subscriptionibus & signaculis, uno contextu celebratur *§. 3. Instit. d. t. d. l. hac consultiſſima*.

12. Nuncupativum Solemne testamentum est, in quo testator sine scriptura palam & claris verbis, coram septem testibus idoneis rogatis, uno actu atque contextu, voluntatem suam nuncupat & declarat. *§. fin. Inst. d. t. d. l. heredes* 21. *ff. qui test. fac. poss.*

13. Hoc testamentum, quamvis hodiè majoris fidei & cautionis gratia per Notarium in scripturam redigi soleat, non tamen inde scriptum testamentum efficitur, sed Nuncupativum remanet.

14. Testamentum a Solemne ut justum firmumque sit, certæ Solennitates à jure sunt introductæ, quibus non adhibitis, exitum habere nequit.

15. Et

15. Et quidem in testamento scripto considerata sunt, tum ipsa scriptura, tum scripturæ confirmatio.

16. Ad scripturam pertinet, ut testamentum integris literis scribatur, Notis enim scriptum testamentum non valere, juris est manifesti *l. 6 §. ult. ff. de bon. poss.*

17. Fit autem scriptura vel ab ipso testatore, vel ab alio ejus nomine *d. l. hac consultissima*. Et quidem heredis institutionem, substitutiones, Legata &c. in se continet.

18. Nihil autem interest in tabulis, an in chartis, membranisque, vel in alia materia testamentum scribatur. *l. 1. in pr. l. 4. ff. de bon. poss. sec. tab. l. 15. C. de testam. §. nihil a. 12. Inst. Eod.*

19. Scripturæ Confirmatio, in testium idonea adhibitione, & testationis uno contextu consistit.

20. Testes adhibendi sunt hi, qui testatorem non solum dicentem, hanc suam esse ultimam voluntatem audiant, verum, etiam qui testatorem præsentem videant *l. si non speciali 9. C. de testament.*

21. Ut autem testes scriptioni adsint necesse non est; potest enim testator testamenti tabulas jam ante conscriptas, & involutas clausasque ad subscribendum & consignandum offerre testibus. *d. l. hac consultissima in princ. C. de testam.*

22. Idonei autem testes in testamento sunt adhibendi, si enim inidonei adhibeantur, testamentum nullum redditur, nec ex eo hereditas adiri potest, etiam si vel unus tantum sit inhabilis. *l. si unus 21. C. de testam. §. sed cum aliquis 7. Inst. Eod.*

23. Idonea testium adhibitio in eorum idonea conditione; Speciali rogatione; justo Numero; & denique subscriptione ac subsignatione testamenti consistit.

24. Ad testimonium in testamento perhibendum idonei reputantur ij, cum quibus est testamenti factio, sive activa sive passiva *§. testes 6. Inst. d. 1. quique specialiter non inveniuntur prohibiti*.

25. Ex prohibitis primò est Mulier, quæ quamvis in aliis negotiis testis adhiberi possit *l. 18. ff. de test.* In testamentis tamen perhibere testimonium nequit.

26. Rationem hujus prohibitionis non in judicij infirmitate:

A 3

rate:

tate, vel sexus fragilitate ponendam putamus, alias in omnibus actibus hoc locum haberet, contra *d. l. 18. ff. de testib.* Sed potius in eo, quod testium adhibitio ad confectiorem testamenti est de jure civili, cujus respectu nec in Calato testamento, quia Comitiorum commercia non habebat, Neque in eo quod in Procinctu fiebat, quia nec militia capax erat; Neque in eo quod fiebat per æs & libram, quia in mancipationibus tanquam solemnibus ci- ves Rom. masculi duntaxat, non etiam fæminæ adhibebantur te- stis, esse poterat. *Vult ad d. §. testes n. 19.*

27. Impuberes quoque cum plenum animi iudicium non habeant *§. praterea i. Inst. quib. non est permiff. fac. test.* Eoque ob lubricum ætatis consilium testimonium eis denunciari nequit. *l. 3. §. pen. l. 19. in fin. ff. de testib.* testes in testamento adhiberi non possunt *d. §. 6. l. 19. ff. qui test. fac. poss.* adeò quidem, ut licet tem- pore aperiendarum tabularum puberes facti fuerint, tamen ho- rum testimonium non legitimetur.

28. Sic nec servos testes adhiberi posse constat *d. §. 6. l. qui testamento 20. §. servus quoq. ff. qui test. fac. poss.* Hi enim juris Civilis respectu pro nullis & mortuis habentur *l. 32. l. 209. ff. de R. J.* testamenti autem factio cum juris Civilis sit *l. 3 ff. qui test. fac. poss.* consequitur, qui communionem juris Civilis non habent, hos nec testes rectè adhiberi posse.

29. Qua ratione nec deportatus, cum civitatis jura amit- tat *§. cum autem Inst. quib. mod. jus patr. potest. toll. §. minor Inst. de cap. demin.* testis in testamento esse poterit.

30. Sed quid si aliquis ex testibus testamenti quidem fa- ciendi tempore liber & idoneus existimatus fuerit, postea autem servus apparuerit? Testamentum quidem hoc ipso jure nullum est, attamen tam D. Hadrianus, quam divi Severus & Antoninus subvenire se ex sua liberalitate huic testamento rescripserunt, *§. sed cum 7. Inst. h. t.* non quia erratum, sed quia publicè utile est, quod ita errore gestum est, non annihilari. *l. Barbarius 3. ff. de off. Prætor.*

31. Furiosum quoque, cum pro absente habeatur *l. 2. §. furiosus de jure codicil. l. 5. l. ubi non voce 124. §. furiosus ff. de R. J.* testem in testamento inidoneum esse, nihil dubitationis habet. *d. §. 6.*

d. §. 6. in testamento quippe testium presentia requiritur. l. 21. §. 23. ff. qui test. fac. poss.

32. Quid v. si dilucida intervalla habeat? Eo quidem tempore quo furoris intermissionem habet, recte testis adhibetur *l. 20. §. 4. ff. d. r.*

33. Item mutus & surdus testes esse nequeunt, *d. §. 6.* Ille enim quando testamentum aperitur dare testimonium de re gestis, hic vero testatoris testamentum facientis vocem exaudire nequit.

34. Cæcum quoque quia testatorem conspiciere nequit, à testimonij dictione repellere non dubitamus *l. 9. C. de testam.*

35. Prodigus quoque cui bonis interdictum est, ob turpitudinem & notam legibus testis esse prohibetur *d. §. 6. l. 16. ff. qui test. fac. poss.*

36. Ob vinculum potestatis filius in testamento patris, & pater in testamento filij, itemque fratres in ejusdem patris potestate existentes sibi invicem in testamento testimonium dicere prohibentur. *§. in testibus 3. Inst. b. r.* quamvis in alieno testamento testes recte adhibeantur *§. pater 8. Inst. d. r.*

37. Sed neque heres scriptus, neque is qui in potestate ejus est, neque pater ejus, qui eum in potestate habet, testes adhiberi possunt, quoniam totum negotium quod agitur testamenti ordinandi gratia, creditur hodie inter testatorem & heredem agi *§. 10. Inst. d. r.*

38. Legatarij v. fidei commissarij, & alij hisce conjunctis, quo minus in testamento testes esse possint nihil impedit, imò speciali constitutione hoc eis concessum esse Justinianus testatur *§. 11. Inst. d. r. l. distantibus 22. C. Eod.*

39. In summa admonendi sumus testium idoneam conditionem tum inspiciendam esse cum signant & subscribunt, non mortis tempore, si igitur tum tales sint, ut adhiberi possint, nihil nocet, si postea quid iis contigerit *l. ad testium 22. §. 1. ff. qui test. fac. poss.*

40. Atque ita fuit primum quod in testium idonea adhibitione considerandum diximus, nempe eorum idonea conditio; Sequitur jam alterum specialis scil. eorum rogatio.

41. Te

41. Testes ad actum testandi specialiter rogatos & convocatos esse oportet, quod si enim alterius rei causa fortè rogati fuerint, ad testandum idonei non reputantur *l. 21. §. 2. ff. d. t. auct. rogati C. de testib.*

42. Quamvis enim ea quæ clam transiguntur, ut furta, cædes &c. etiam fortuitis testibus probentur, *l. ad fidem u. ff. de testib.* in iis tamen quæ testatò geruntur, præter præsentiam testium, etiam advocatio & rogatio requiritur.

43. Rogatos tamen intelligimus testes, sive ipse testator, sive alius ejus nomine rogaverit, sed & si ad aliam causam ab initio collecti fuerint, si modo ante testimonium se ad testamentum adhiberi certiorescentur, nihilominus rogati censentur, *d. l. 21. ff. qui test. fac. poss.*

44. Porro numerum testium quod attinet septem in testamento jure civili præcisè adhibendi sunt, *§. sed cum Paulatim 3. & §. ult. Instit. de testam. l. 12. l. 21. C. Eod.*

45. Sed nunquid hic testium numerus de solemnitate formali & substantiali, an vero de necessitate probatoria adhibeatur, non inconvenienter hic quæritur? Nos hunc numerum de solemnitate formali intervenire asserere non dubitamus *per l. si unus 12. l. 21. §. 1. & 2. C. de testam.*

46. Tandem septem testes ita specialiter rogati ac convocati, ut postea se subscribant, testamentumque consignent necessariò requiritur *d. l. hac consultissima.*

47. Quod si quis ex testibus quidem signaverit, nomen vero non adscripserit, vel contra, pro eo est, aesi adhibitus non fuisset, *l. ad testium 22. §. si quis ff. qui test. fac. poss.*

48. Possunt autem omnes testes etiam uno annulo signare, quid enim si septem annuli unà sculpturà fuerint? secundum quod Papiniano visum est. *§. possunt autem 5. Instit. de testament.*

49. Annulo tamen signatorio regulariter subsignationes fieri debere, juris autoritate docemur. *l. ad testium 22. §. signum ff. qui test. fac. poss.* quamvis hodiè etiam de Consuetudine consueta testium signa sufficere negare non possimus.

50. Atq;

50. Atque hæc de testium idonea adhibitione ; ipsum testandi actum quod attinet, uno testationis contextu fieri debere utiliter constitutum est *l. heredes 21. §. fin. ff. qui test. fac. poss. l. 21. in princ. §. 2. C. de testam. §. sed cum 3. Inst. Eod.*

51. Uno autem contextu fieri intelligitur ; si omnes qui ad testandi actum adhibentur in eodem loco simul maneat, donec suprema contestatio peragatur ; si uno eodemque tempore, testandi actus perficiatur ; Et si nullus alienus intervenerit actus *d. l. 21. §. ult. l. qui testamento 20. §. & veteres ff. qui test. fac. poss. d. l. hac consultissima 21. C. de testam.*

52. Hinc si quis testamentum præparaverit, prius autem, quam de sua voluntate coram testibus testetur, decedat, testamentum illud ne quidem Codicillorum vim obtinebit. *l. 11. §. 1. ff. de legat. 3.*

53. Hinc quoque sequitur contractum, cum à testamento sit actus diversus *l. verba 20. ff. de V. S. in testamento celebrari non posse.* Quamvis dispositio de contractibus in testamento fieri, ea quoque quæ per contractus expediuntur, nonnunquã etiam per testamentum, non ut contractus, sed ut ultima voluntas constitui possint.

54. Quod sitamen Extraneum aliquem actum necessitas valetudinis vel naturæ Expresserit, eumque natura brevem esse constet, hunc testamentum non vitare juris est manifesti *l. 28. C. de testament.*

55. Atque hæc de testamento solemnî scripto. Nuncupativum testamentum quamvis nullam solemnitatem scripturæ, & per hoc nec subscriptionem subsignationemve testium desideret, reliqua tamen prædicta solemnîa cum testamento scripto communia, habet.

56. Tantum de testamento solemnî ; succedit minus solemnne, quod vel paganum est vel militare.

57. Paganum minus solemnne testamentum est, quod sit à Paganis eâ formâ, quæ singulari jure est constituta.

58. Tale testamentum est parentum inter liberos, quod sine ulla solemnitate legum vim testamenti obtinet inter liberos. *d. l. hac consultissima §. 1. C. de testam.* Idque totum in favore bero.

herorum, quibus etiam jure naturali hereditas parentum debetur, introductum est. Quod si vero extranea persona liberis permista sit, quoad illam personam testatoris voluntas deficit, & illi quod relictum est, liberis accrescit *d. l. 21. §. 1.*

59. Quod si pater scripto inter liberos testari voluerit, & literas noverit, ipse suâ manu & liberorum nomina, & uncias ex quibus eos hæredes esse, item res singulas, quas inter eos distributas esse velit, integris dictionibus non notis scribere debet. *N. 107. C. 1.*

60. Imperfectum hoc, non quidem quoad voluntatem, sed quoad solemnitatem testamentum, ita demum inter liberos valet, si constet eam supremam parentum inter liberos esse voluntatem.

61. Probatio hæc in scripturæ fide, aut testium consistit.

62. Scripturæ fides est, si propriâ manu parentes ultimam suam voluntatem testati sint, & inter liberos hanc patris esse voluntatem conveniat. Nihil enim tunc amplius inquirendum est. *l. in Exercendis C. de fide instrum.*

63. Quod si ambigatur scriptura hæc parentum sit, nec ne, vel sine scriptura de voluntate patris ultima contendatur, ad testes recurrendum erit.

64. Sed quot testes hoc casu requiruntur? Ex communi juris regula, etiam duos testes, dummodo idoneos sufficere putamus *per l. ubi. ff. de testib.*

65. Sed gravis hic suboritur quæstio, possitne pater in imperfecto hoc testamento liberos, ex inæqualibus partibus hæredes instituere? Et quidem si inæqualitas parva sit, affirmativa nobis placet, sin vero enormis & magna, quæ est non solum ubi legitima est diminuta, sed etiam cum portio jure naturæ debita, usque ad legitimam adimitur, omnino negandum putamus.

66. Rusticis quoque jure singulari stricta juris observatio in testamentis condendis remissa est, Namque si plures testes habere non possint, etiam quinque sufficiunt, neque ut omnes scribere possint refert, sed si vel unus vel duo literati præsto sint, hi pro aliis qui literas ignorant, subscribere possunt. *l. fin. C. de testamens.*

63. Ad

67. Ad testamenta minus solemnia referri quoque volunt testamentum tempore pestis confectum, quamvis vero de solemnitate convocandi testes in unum hoc casu aliquid remissum sit, & propterea quodammodo ad minus solemnia testamenta referri posse fateamur, numerum tamen testium etiam hic remissum esse ut concedamus, juris autoritate prohibemur *l. 8. C. de testament.*

68. Sed & testamentum ad pias causas collatum, in quo quid vel Ecclesiæ, vel pauperibus, vel in redemptionem captivorum relinquitur, quovis genere testationis, etiam duobus tantum adhibitis testibus ex jure Canonico subsistit per *c. relatum X. de testament.*

69. Atque tantum de testamento minus solemnii pagago; Militare testamentum est, quod à militibus in expeditione occupatis nullis adhibitis solemnitatibus factum est *princ. & t. t. Inst. de milit. testam. l. 1. l. 15. §. 1. l. 24. ff. l. 6. l. 7. l. fin. C. Eod.*

70. Militibus enim propter nimiam eorum imperitiam, supra dicta diligens observatio in testamentis ordinandis remissa est, *princ. Inst. de milit. test. l. 1. ff. l. 3. C. Eod.* Non tamen unam ac solam hanc sed & aliam, nempe periculorum functionem, atque ita geminam hujus privilegii militaris causam esse & exinde quoq; hoc privilegium etiam ad Doctores, & alios peritos belli pericula pro reip. salute subeuntes pertinere, asserere non dubitamus *p. l. ult. ff. d. t. l. unic. ff. de bon. poss. ex test. milit.*

71. Quapropter si miles in ipso hostium conflictu, in extremo vitæ discrimine positus testamentum fecerit, quomodo possit, quomodo velit testari potest, Quodcunque ergo in vagina, aut clypio literis sanguine suo rutilantibus annotaverit, aut in pulvere gladio scripserit, hujusmodi voluntatem stabilem esse oportet *l. milites 15. C. d. t.*

72. Sine scripto tamen vel in castris extra prælium constitutus, corā duob. testibus ad fidem testamenti testari eum oportet *§. 1. Instit. d. t. l. ubi ff. de testib. Constit. Maxim. d. Ao: 1512. tit. vom Testament §. vnd sollen die Notarien. vers. oder von Rittersn etc.* Hoc tamen casu testium specialem rogationem necessariam non esse, extra controversiam est.

B 2

73. Te.

73. Testamentum hoc privilegiatum à militibus in castris confectum, etiam post missionem, intra annum valebit. Quid ergo si intra annum quis decesserit, conditio autem heredi adscripta post annum extiterit, an quasi militis testamentum valebit? Et placet valere quasi militis §. *sed haftenus inst. d. t.*

74. Et tantum de testamentis in genere disseruisse sufficiat. Videamus porrò brevibus quibus testamenta facere permisum est, Si enim de validitate testamenti quærimus, imprimis animadvertere debemus, an is qui fecit testamentum, testamenti factionem habuerit *l. 4. ff. qui test. fac. poss.* omnes autem testamenta facere possunt, qui non prohibentur. Videamus ergo de his qui prohibentur, nam si cognoverimus quæsitæ personæ sint, simul intelligemus, qui testamenta facere possunt, *argument. princ. Inst. & l. 1. ff. de his qui sui vel alieni juris sunt*

75. Testamenti factio juris civilis est. Hinc omnes qui juris civilis communionem non habent, nec testamenta facere posse consequitur *l. 1. in princ. ff. ad L. Falcid.*

76. Testari itaque nequeunt I. Servi *l. 16. ff. qui test. fac. poss.* Jure enim civili pro nullis & mortuis habentur. *l. 32. l. 209. ff. de R. J.*

77. II. Capti ab hoste justo §. *fin. Instit. quib. non est perm. fac. test. l. 8. ff. Eod.* quamdiu enim apud hostes sunt, cum libertate omnia bona amittunt, si quod tamen testamentum ante captivitatem fecerint, fictione juris subsistit, sive redierint jure Postliminij, sive ibi decesserint ex L. Cornelia *d. §. fin. l. 12. ff. Eod.*

78. III. Obsides *l. 11. ff. d. t.* qui q. servi in hostium potestate sunt *l. divus 31. ff. de jure fisci.* Nisi eis à principe testandi facultas permittatur *d. l. 11. vel usus togæ Romanæ concessus fuerit l. 32. ff. de jure fisci.*

79. IV. Deportati, & ij quib. aqua & igni interdictum est. *l. 8. §. 1. & 2. ff. qui test. fac. poss.* Quia nec hi jura civitatis retinent. §. 1. *Instit. quib. mod. jus patr. potest. solv. §. 2. Inst. de cap. demin.*

80. V. Capitali crimine damnati in metallum, ad ferrum, ad bestias *l. 8. §. fin. ff. d. t.* Hi enim servi poenæ efficiuntur §. 3. *Inst.*

Inst. quib. mod. jusp. pot. solu. Et per hoc cives Romani esse de-
finiunt l. 2. ff. de publ. judic.

81. Præterea Testamenti factio LL. 12. tabularum solis pa-
tribusfam. concessa est. Hinc filiumf. testamentum facere non pos-
se consequitur *prin. Inst. quib. non est perm. fac. test. l. 6. ff. Eod.*
In peculio tamen castrensi vel quasi cum pro patref. habeatur
l. 2. ff. ad Sc. Maced. l. 6. §. fin. ff. de injusto rupto irrit. test. quin te-
stari possit extra controversiam est §. fin. *Inst. de milit. test. l. 2. de*
castrens. pecul. l. ult. C. de inoffic. test.

82. Sed hic oboritur quæstio non usque adeò expedita, an
etiam de bonis adventitiis in quibus plenam potestatem habent
filijf. testari jure possint? Negantium sententiæ subscribendum pu-
tamus per l. pen. & ult. C. qui test. fac. poss.

83. In eo qui testatur, ejus temporis quo testamentum
facit, integritas mentis requiritur. l. 2. ff. qui test. fac. poss. Qui
Ergo mentis defectu laborant, ad testamentum faciendum inha-
biles sunt.

84. Tales sunt impuberes, nullum enim horum animi
judicium est. §. 1. *Inst. quib. non est perm. fac. test. l. 5. ff. l. 4. C. Eod.*
Item furiosi §. item furiosus *Inst. l. 6. ff. d. 1.* Quod si tamen dilu-
cida habuerint intervalla, eo tempore quo furor abest testari non
prohibentur, ita tamen ut unico contextu actus testandi absol-
vatur, qui si furoris accessu interrumpatur, omnia de novo sunt
inchoanda & absolvenda. l. 9. C. qui test. fac. poss. d. §. item furiosus
Inst. Eod.

85. Sed nec prodigi, non eò tantum, quod ipsis bonorum
administratio adempta est l. 6. ff. de V. O. Sed quod mente carere vi-
dentur, testamenta facere possunt §. 2. *Inst. l. 18. ff. d. 1.* Luxuria
enim amentia est. l. 1. ff. de curat. furior. & c. l. 12. in fin. ff. de tur.
vel curat. datis ab his l. 40. ff. de R. J.

86. Denique testamentum est voluntatis iusta sententia.
Qui ergo ob insignem corporis defectum facultate declarandæ
voluntatis carent, testamenta facere prohibentur.

87. Unde surdus & mutus simul à natura nec testamen-
tum, nec ullam aliam voluntatem condere potest, §. item surdus
Inst. l. discretis C. qui test. fac. poss.

88. Ubi vero hujusmodi vitij non naturalis accedit calamitas, sed morbus postea superveniens & vocem abstulit, & aures concludit, his, si literarum cognitionem habeant, testari permittitur, *d. l. discretis*.

89. Surdus quocunque modo sive natura sive ex accidenti, indistincte; Mutus vero si literas sciat rectè testari potest, *d. l. discretis*.

90. Cæcus licet testamentum in scriptis facere nequeat, per Nuncupationem tamen secundum formam in *l. 3. C. d. t.* præscriptam, voluntatis suæ moderamina condere potest. *§. cæcus Instit. d. 1.*

91. His itaque personis, & si quæ sunt aliæ, quibus expressè testamenti factio adempta est, exceptis, reliquis omnibus testamentum facere permissum est. Atque tantum de personis quæ testamentum facere possunt.

92. Posteaquam de testamentis ordinandis itemque de personis testamenta facientibus vidimus; ad testamenti partes jam accedamus, quæ vel Principales, vel minus Principales sive accessoria.

93. Principalis testamenti pars & veluti basis ac fundamentum ejus est heredis institutio. *§. ante Inst. de Legat. l. inter cetera 30. ff. de liber. & postum. l. 1. §. ult. de vulg. & pupill. substit.* Est autem heres ab herede appellatus. *§. fin. Inst. de hered. qual. & diff.*

94. Heredis institutio vel prima est vel secunda. Prima institutio est designatio ejus quem quis se mortuo sibi in jure succedere velit, primo gradu in testamento facta. *l. heres 37. ff. de acquir. vel amitt. hered. l. heredem 59. ff. de R. J.*

95. Et hæc vel Necessaria est, vel voluntaria.

96. Necessaria heredis institutio est earum personarum, quas testator quodam pietatis officio, vel heredes necessario instituere vel exheredare tenetur, sunt a. hæc personæ, liberi, parentes, fratres & sorores.

97. Liberi in potestate existentes cujuscunque etiam sexus, tam nati quam nascituri, vel heredes instituendi, vel nominatim exheredandi sunt. *princ. & §. 1. & §. 5. Instit. de exhered. liber.*

ber. l. maximum 4. C. de liber. prater. l. inter cetera 30. ff. de lib. & postum. l. 1. ff. de injusto rupto irrit.

98. Namque liberi in proximâ potestate existentes si præteriti fuerint, testamentum nullius momenti erit, non solum quoad institutionem, verum etiam quoad Legata & cetera testamenti capitula *l. 17. ff. de injust. rupt. irrit.*

99. Miles tamen, itemque mater & avus maternus liberos silentio præterire possunt, horumque scienter facta præteritio pro exhereditatione habetur §. 6. & 7. *Inst. de exhered. liber.*

100. Emancipati quoque liberi jure civili omitti quidem possunt, testamentumq; hoc ipso jure valet; à Prætoribus tamen, si non inventiantur exheredati, ad bonorum possessionem contra tabulas vocantur. §. *emancipator Inst. d. t.*

101. Exheredare autem in genere nihil aliud est, quam succedendi jure aliquem privare, vel ut Paulus ait in *l. si quis postumos 9. §. 2. ff. de lib. & post.* succedendi jus abscondere. Hinc exhereditationem rectè dicimus privationem seu ademptionem seu abscissionem juris succedendi, quod alicui in bonis alterius competit, vel competere potuit *argt. l. 62. ff. de R. J.*

102. Ut a. exhereditatio teneat tria spectanda sunt, ut scil. fiat I. Nominatim §. *sed hac quidem Inst. d. t. l. maximum 4. C. de lib. prater. N. 115. c. 3.* II. Justis ac legitimis ex causis *l. cum naturalis ratio 7. de bon. damnat. l. si filiam 19. C. de inoff. test.* III. Causæ expressa allegatione *d. N. 115. c. 3. in pr. vers. ipsas nominatim.*

103. Nominatim fieri dicitur exhereditatio, cum vel nomine expresso, vel certâ demonstratione quæ vice nominis fungitur, ab hereditate fit exclusio *princ. Inst. d. t. l. 1. 2. 3. ff. de lib. & post. l. 24. de manum. test.*

104. Causæ exhereditationis quanquam olim variae erant, & ex judicis cognitione & æstimatione pendebant *l. 3. §. si emancipatus vers. nec enim minus ff. de bon. poss. cont. tab.* Hodie tamen certæ à Iustiniano assignatæ & definitæ sunt in *d. N. 115. c. 3.* cum quibus tamen etiam alias æque graves vel graviores admitti posse putamus.

105. Quamvis etiam olim causas exhereditationis nominatim

tim testamento inferi necesse non fuerit. *l. liberi 28. vers. nisi scripti heredes C. de inoffic. test.* Hodie tamen expressa causæ mentio & assignatio requiritur. *d. N. 115. c. 3.*

106. Sed quid si ex nulla causa, vel ex aliqua, non tamen nominatim in testamento expressâ exhereditatio facta fuerit, an etiam adhuc hodie, testamentum validum pronunciabimus? Et cum per *d. N. 115. c. 3.* leges priores, quæ hoc in casu validum testamentum pronunciant, expressè correctæ non inveniuntur, testamentum hoc jure valere, & per querelam inofficiosi rescindi debere asserere non dubitamus.

107. Et tantum de Liberorum institutione, vel exhereditatione. Liberi quoque de rebus propriis testamenta facientes, si modo propriam sobolē habeant, cui potius quam parentib. hereditas deberetur, *l. 14. § l. seq. ff. de inoff. test.* Parētes suos, quos pietatis & miserationis ratio ad bona liberorum admittit *l. scripti 7. in fin. unde liberi l. 15. ff. de inoff. test.* instituere, vel ritē & meritis de causis exheredare debent. *l. 1. l. 15. in princ. ibi, piē relinqui debet ff. de inoff. test. N. 115. c. 4.*

108. Fratres & Sorores uterini licitè in testamento omitti possunt, & ab inofficiosi querela, contra testamentum fratris vel sororis penitus arcentur, consanguinei a. si scripti heredes infamiz, vel turpitudinis, vel levis notæ macula aspergantur, testamentum fratris impugnare possunt. *l. fratres 27. C. de inoff. test.* Nisi & hi vel eadem qua instituti heredes turpitudine laborent *l. in arenam n. C. d. t. l. 47. ff. solut. matrim.* vel ingrati erga testatorem probentur *N. 22. c. 47. in princ.* vel etiam necessarius servus heres institutus sit *d. l. 27. C. d. t.*

109. Atque tantum de necessaria heredum institutione; Sequitur voluntaria quæ est eorum, quos testator libero suo arbitrio heredes instituere potest, nisi lege aliqua institui prohibeantur *t. t. Inst. ff. & C. de hered. instit.*

110. Institui autem possunt heredes tam liberi homines, quam servi; & hi tam proprii quam alieni, Proprii quidem olim non aliter, quam cum libertate expressâ, hodie v. ex Justiniani Constitutione etiam sine libertatis mentione. Alieni v. servi intuitu dominorum suorum instituti intelliguntur, *princ. & §. 1. Instit.*

Instit. de hered. instit. §. itemq; Instit. ex quib. caus. maxumitt. non licet l. pen. C. de necess. serv. hered. instit. l. non minus 31. ff. de hered. institut.

111. Et quidem vel unum vel plures usq; in infinitum quot quis heredes velit facere licet §. 4. *Instit. d. t.*

112. Quod si plures heredes instituti fuerint, hereditas inter heredes scriptos dividenda erit. Dividitur autē plerumq; hereditas in duodecim uncias, quæ assis appellatione continentur, Non a. utiq; semper duodecim uncias esse oportet, sed tot uncias assis constituunt, quot testator voluerit. §. *hereditas* 8. d. t. l. 13. §. 1. l. 50. §. *fin ff. eod.*

113. Unde etiamsi unum tantum quis heredem scripserit, eumq; ex semisse instituerit, totus as in semisse erit, nemo enim paganus ex parte testatus, ex parte intestatus decedere potest. d. §. *hereditas l. jus nostrum* 7. ff. de R. J.

114. Plurib. heredibus institutis ita demum in hoc casu partium distributio necessaria est, si testator eos ex æquis partibus heredes esse nolit, satis a. constat nullis partibus nominatis ex æquis partibus eos heredes esse §. *si plures* 6. *Instit. d. t.*

115. Heredibus autem quibusdam ex certis partibus, quibusdam v. sine partium assignatione scriptis, omnino considerandum erit numquid in distributione partium aliquid vel 1. desit assis, vel 2. as completus sit, vel 3. plures partes quam duodecim uncias distributæ fuerint. Primo etenim casu, ij, qui sine parte scripsi sunt, in id quod deest assis; altero, in semissem: tertio in id quod dupondio deest vocandi erunt, d. §. *si plures* 6 & §. 8 *Instit. d. t.*

116. Quod si pars aliqua vacet, nec tamen quisquam sine parte heres scriptus sit, pars vacans singulis pro rata accrescet. §. 7. *Instit. d. t.*

117. Si testator inter duos heredes dupondium distribuerit, tertium v. sine parte scripserit, hunc non in semissem, sed trientem vocandum putamus. l. 17. §. *ult. ff. de hered. instit.*

118. Heres a. & pure & sub conditione rectè instituitur. Ex certo v. tempore, vel ad certum tempus institutio fieri non potest §. *heres Instit. d. t. l. hereditas* 34 ff. *Eod.* Diei tamen adjectio non vitiat institutionem, sed vitio temporis sublato pura manet institutio d. l. *hereditas.*

C

119. Sic

119. Sic & conditio impossibilis sive natura, sive jure talis sit l. 9. l. 20. ff. de condit. instit. pro non scripta habetur, & pura manet institutio §. *impossibilis* 10. Inst. d. t.

120. Fuit heredis institutio prima, succedit secunda. Secunda heredis institutio quam substitutionem vocamus, nihil aliud est, quam in locum remoti heredis facta institutio.

121. Substitutio alia vulgaris est, alia pupillaris t. t. ff. de vulg. & pupill. substit. Instit. tit. de vulg. subst. & tit. seq.

122. Vulgaris substitutio est hereditatis alteri delatæ necdum acquisitæ datio.

123. Possunt autem etiam plures in unius locum substitui, vel unus in plurium, vel singuli in singulorum, vel invicem ipsi qui heredes instituti sunt §. 1. Instit. de vulg. substit.

124. Sed quid si testator servum alienum quem patremfamilias arbitratus heredem scripserit, eique, si heres non esset, Mævium substituerit, isque servus jussu domini hereditatē adjerit? Hereditas hoc casu inter institutum & substitutum ex aq̃uis partibus dividenda erit §. ult. Inst. d. t. l. 40. & l. seq. ff. de hered. instit.

125. Et tantum de vulgari substitutione. Pupillaris substitutio est hereditatis alteri delatæ vel acquisitæ datio. Estque vel vera vel quasi.

126. Vera pupillaris substitutio est, qua liberis impuberibus in potestate existentibus tam institutis, quam exhereditatis, in casu, quo heredes erunt, & intra pubertatem decesserint, de herede prospicitur. princ. & §. 4. Instit. de pupill. subst. l. 1. l. pen. ff. Eod.

127. Nemo tamen liberis suis testamentum facere potest, nisi sibi etiam faciat. Nam pupillare testamentum pars & sequela est paterni testamenti adeo ut si patris testamentum non valeat, nec filij quoque valere possit §. 5. Inst. d. t.

128. Finitur a. hæc substitutio pubertate. Masculis igitur ad decimum quartum, fæminis ad duodecimum annum substitui potest, & siquidem hoc tempus exceßerint substitutio evanescit.

129. Quasi pupillaris substitutio ad exemplum pupillaris substitutionis à Justiniano introducta est, qua parentes utriusque sexus liberis suis mente captis certas personas in casum, quo heredes erunt, & in furore decesserint substituere possunt, §. 1. Inst. d. t. l. *humanitatis* 9. C. Eod.

129. Fi-

130. Finitur a. & Expirat hæc substitutio statim ac liberamente capti respuerint *d. §. 2. d. l. 9. l. ex facto 43. ff. Eod.*

131. Atque tantum de testamenti parte principali seu fundamentali, sequitur jam de partib. ejusdem minus principalibus, quæ quidem ad essentiam testamenti nihil faciunt, nec earum, omissio testamentū vitiat, tractatio tamen de his simul institui solet, ut sunt Legata, fideicommissa.

132. Legati appellatio alia generalis est, alia specialis. Illa libertatem dandi, tutores constituendi, heredes instituendi jus ac potestatem complectitur. *l. verbis 120. de V. S.* Hæc ad titulū libertatis singularem restricta, & nihil aliud est, quam donatio quædam à defuncto relicta *§. 1. Inst. de legat. l. legatum 36. ff. de Legat. 2.*

133. Legari autem possunt omnibus cum quibus testamenti factio est *§. 24. Inst. d. t.* Res omnes in commercio modo existentes, tam propriæ, quam alienæ, *§. 4. Inst. d. t.*

134. Res tamen ad legatarium pertinentes eidem inutiliter legantur, etiamsi eas alienaverit *§. 10. Eod.* Sed nec rem alienam ex causa lucrativa bis consequi quis potest *§. 6. Eod.*

135. Legata autem vel purè, vel cum diei adjunctione, vel sub conditione, modo, demonstratione, vel denique causâ jure relinquuntur *l. 1. vers. aut finibil. & §. cum dies l. legata l. 40 §. fin. l. 33. l. 17. §. quod autem ff. de condit. & demonstr.* Et ad ea persequenda triplex actio, Rei vindicatio, hypothecaria, & personalis competit. *§. 2. Inst. d. t. l. 1. C. commun. de Legat.* Ex quibus una auctori Eleganda qua legatum petat *l. cum filius 76. §. variis ff. de Legat. 2.*

136. Legata ita relicta vicissim adimi vel transferri possunt, vel in eodem testamento, vel codicillis.

137. Ademptio Legati fit simpliciter cum ita adimitur uni, ut alteri non detur: Translatio v. & ademptionem & dationem in se continet *t. t. Inst. de adim. legat.*

138. Sed & L. Falcidia ipsorum testatorum gratia lata, certum modum legatis imposuit, qua cavetur, ne plus legare liceat quam dodrantem totorum bonorum *princ. Inst. ad L. Falcid.* Habetque hæc lex in singulis heredibus locum *§. 1. Eod.* Ita tamen ut ratio ineundæ Falcidiæ fiat secundum tempus mortis *§. 2. omni aere alieno, impensis funebribus, & pretiis servorum manumissorum ante deductis §. fin. Inst. Exod.*

139. Fideicommissa sunt quæ alicui vel ex testamento, vel ab intestato per interpositam personam relinquuntur. Suntq; vel universalia, vel particularia: *t. t. Inst. de fideic. hered. cum tit. seq.* His res singulæ per interpositam personam relinquuntur, cumque legatis exequata sint, iisdem quibus legata regulis, & conditionib. censenda sunt. Illis universitas vel tota, vel pars ejus relinquitur. Idque fit vel in testamento, vel ab intestato. *§. imprimis 2. & §. præterea 10. Inst. de fideic. hered.*

140. Testamento qui relinquere velit fideicommissa, eum imprimis heredem instituere, & hunc ut hereditatem alij vel pure, vel sub conditione restituat rogare oportet *d. §. imprimis 2. argument. §. ante heredis 34. Instit. de Legat. l. cogi 16. §. si quis heres ad Sc. Trebell.*

141. Ab intestato relinquitur fideicommissum, si in codicillis rogetur heres legitimus, ut hereditatem huic vel illi restituat. *d. §. 10. Inst. d. t. l. 6. §. 1. ad Sc. Trebell.*

142. Heredi rogato totam hereditatem vel etiam plus quam idodrantem restituere, quartam vel id quod quartæ deest retinere vel repetere permissum est *§. sed quia 7. Instit. Eod. actio- nib. hoc casu tam in heredem, quam in fideicommissarium pro rata portione competentibus.*

143. Quod si vero heres scriptus, vel totam hereditatem sponte restituerit, vel adire recusans periculo fideicommissarij adire & hereditatem restituere compulsus fuerit, omnes actiones hereditariæ fideicommissario, & adversus eum competunt, nullo nec damno nec commodo apud heredem remanente. *d. §. 7.*

144. Legata ut & fideicommissa sicut non tantum testamento, sed & codicillis dari, ita & iisdem adimi possunt. Sunt a. Codicilli testati vel intestati voluntas minus solemnis, de eo quod quis post mortem suam fieri velit *§. 1. Instit. de codicil.*

145. Codicillis quidem hereditas directò nec dari nec adimi potest, & ideo nec exhereditatio scribi, per fideicommissum, tamen hereditas codicillis jure relinquitur. *§. 2. Inst. d. t.*

146. Solemnitatem quidem ordinationis, qualis in testamento adhibetur, codicilli non desiderant quinque tamen testium numerum requirunt *l. fin. C. de codicil.*

147. Atque

147. Atque tantum de testamenti ordinatione, ejusque partibus tam principalibus seu fundamentalibus, quam minus principalibus sive accessoriiis. Restat ut quomodo benè constituta testamenta rursus infirmantur porro videamus.

148. Infirmantur autem testamenta vel ipso jure, vel officio judicis.

149. Jure civili testamentum jure factum non ex eo solo infirmatur, quod postea id testator valere noluerit, sed si rumpatur vel irritum fiat. *princ. & §. 7. Inst. quib. mod. test. infirm.*

150. Rumpitur testamentum cum in eodem statu manente testatore, ipsius testamenti jus vitatur, idque contingit vel agnatione, vel testamenti mutatione. §. 1. 2. 3. *Inst. d. t.*

151. Agnatione sui heredis testamentum rumpitur, si nimirum testator post factum testamentum adoptaverit sibi filium per Imperatorem, eum qui est sui juris, aut per Prætores secundum Imperatoris Iustiniani constitutionem eum qui in potestate parentis erit d. §. 1. l. 8. ff. de injusto, rupto, irrito.

152. Mutatione rumpitur testamentum, si posterius testamentum æque jure fuerit perfectum d. §. 2. *Inst. d. t.* nec interest extiterit aliquis heres ex eo, annon, hoc enim solum spectatur, an aliquo casu existere potuerit. d. §. 2. *Inst. d. t.*

153. Sed & si quis jure testamento perfecto, posterius æque jure fecerit, etiamsi ex certis rebus in eo heredem instituerit, superius tamen testamentum sublatum esse D. Severus & Antoninus rescripserunt §. 3. *Inst. d. t.* Hoc enim casu detracta rei mentione, censetur ex assè heres institutus l. 1. §. 4. l. 10. ff. de hered. instir.

154. Sanè testamentum jure perfectum etiam aliquando perimitur ab imperfecto, si nimirum in illo institutus sit extraneus, in hoc vero is qui ab intestato hereditatem habiturus fuisset l. 2. ff. de injusto rupto, l. hac consultissima 21. §. 2. C. de testament.

155. Irritum fit testamentum, quando salvo quidem jure testamenti, ex eo tamen nemo hereditatem adire velit l. 1. in fin. ff. de injusto, rupto, irrito testam.

156. Item irritum fit testamentum testatoris maxima & media capitis deminutione. §. 4. *Inst. quib. mod. test. infirm.* Eman-

capitatione v. testatoris testamentum irritum fieri negamus *l. si quis filio 6. §. fin. ff. de injust. rupt. irr. test.*

157. Officio Judicis infirmatur testamentum per querelam inofficiosi, qua testamentum ob iniquam exheredationem vel præteritionem, velut non ex officio pietatis factum rescindi petitur. *princ. Inst. de inoffic. test. l. 2. ff. Eod. N. 115. c. 3.*

158. Datur vero hæc actio liberis contra testamenta parentum; item parentibus contra testamentaliberorum; item fratribus & sororibus consanguineis, turpibus personis heredibus scriptis *d. princ. §. 1. Inst. d. t. l. 1. l. 14. l. 15. ff. Eod. fratres v. & sorores uterini, & reliqui, qui ultra eos sunt, ab inofficiosi querela penitus arcentur. d. l. 1. ff. l. 21. l. 27. C. Eod.*

159. Tum autem demum querela inofficiosi locum habet, quando nihil in testamento liberis relictum est, quod si vero aliquid minus tamen portione legitima relictum fuerit, tum querelâ inofficiosi quiescente ad legitimæ supplementû agendum erit. *§. 3. Inst. d. t. l. omnimodo 30. C. Eod.*

160. Legitimam si quis olim quocunque titulo haberet, querelam movere non pöterat *§. fin. Inst. d. t. l. Papinianus 8. §. si quis mortis 8. ff. l. 6. C. Eod.* Hodie vero jure novissimo institutionis titulo tanquam honoratorii eam relinquendam esse Justiniano placuit. *N. 115. c. 3.*

161. Sed & qui legatum in testamento sibi relictum accepit, inofficiosi querela experiri nequit, cum judicium defuncti agnoverit ac probaverit *l. 10. in fin. l. 12. ff. d. t.* Sicut & is qui testamentum inofficiosum improbè dixit, quod relictum, ex testamento capere nequit *d. l. Papinianus 8. §. meminisse 14. l. nihil interest 12. l. fin. ff. d. t. l. filium 5. §. omnibus 2. ff. de leg. præst.*

162. Effectus querelæ inofficiosi est, ut probatâ causâ testamentum declaretur inofficiosum; eoque rescisso nihil ex eo debeat *d. l. 8. §. pen. l. 13. l. 28. ff. d. t.* quod tamen hodie cum tantum institutio infirmetur, legata vero & cœtera capitula salva maneant, immutatum esse dicendum erit. *N. 115. c. 3. in fin. §. c. 4. in fin.*

163. Sed qua actione Legata v. fideicommissa in tali testamento relicta hodiè peti possint dubiæ quæstionis est? Nos hoc

hoc casu actionem ex testamento competere putamus *per d. N. 115.*
c. 3. in fin.

164. Quod si testamentum nec vitiosum nec inofficiosum fuerit, tandem de hereditatis acquisitione quæritur, quæ omne testamenti jus complet. Est autem acquisitio hereditatis actus, quo heres declaratam sibi hereditatem agnoscit, amplectitur, admittit vel suscipit.

165. Sicut autem institutionem aliam necessariam, aliam voluntariam supra diximus: ita & hereditatis acquisitio ratione heredum alia est Necessaria, alia voluntaria. Illa est eorum heredum, qui Nolentes volentes hereditatem sibi delatam admittere coguntur: Hæc eorum, qui sua sponte non inviti hereditatem sibi delatam suscipiunt.

166. Heredes namque alij sunt Necessarij: alij sui & Necessarij, alij extranei *princ. Inst. de hered. qualit. & differ.* Illi sunt servi proprij heredes instituti §. 1. *Inst. d. t.* Isti sunt liberi in proximâ potestate existentes §. 2. *d. t.* Hi denique sunt qui testatoris juri subiecti non sunt §. 3. *d. t.*

167. Servi proprij propter aureum libertatis beneficium, quod simul consequuntur Nolentes volentes hereditatem domini necessario suscipiunt *d. §. 1. & §. 1. Inst. ex quib. caus. manum. non licet l. 48. l. 90. ff. de hered. instit.*

168. Liberi in proxima potestate existentes, quamvis item jure civili æque ac servi hereditatem admittere cogantur, ipsoque jure heredes existant; Jure tamen Prætorio beneficium abstinendi ipsis concessum est *d. §. 2. l. necessariis 57. de acquir. hered.* Unde & eorum aditio immistio propriè vocatur §. extraneis 5. *Inst. d. t. l. si duo 38. ff. de acquir. hered.*

169. Extranei denique heredes hereditatem sibi delatam, pro lubitu acquirere vel omittere possunt *d. §. 3. & §. 5. Inst. d. t.*

170. Hi tamen heredes non ipso jure, sed sola additione, quæ nihil aliud est, quam actus quo is cui delata est hereditas, se heredem fore declarat, hereditatem acquirunt *d. §. 5. Inst. d. t.*

171. Hereditas autem semel adita, amplius relinqui nequit *d. §. 5. l. 10. C. de jur. delib.*

172. Sed & adita hereditate omnes actiones in heredem
trans-

transeunt, quæ defuncto, aut indefunctum competierunt; quin
& omnia onera hereditaria subire, ac creditoribus ac legatariis
satisfacere tenetur. *d. § 5. l. 1. Inst. de oblig quæ ex q. contr. nasc. l. ult.
C. de jure delib.*

173. Ne igitur heredes temerè hereditatem damnosam
adeant, duo ipsis præstituta sunt juris beneficia, quorum unum
est jus deliberandi, quo intra certum temporis spacium heres
utrum adire velit vel non secum deliberare potest; Alterum est
beneficium inventarij, quo ritè confecto ultra vires hereditarias
creditoribus non amplius tenetur *d. §. 5. l. 19. l. ult. C. de jur. delib.*
Sed hæc cum altiore desiderant indaginem ulterius persequi
jam quidem nostri non est instituti. Atque tantum de frequentissi-
ma utilissimaque testamentorum materia hac vice protulisse
sufficiat.

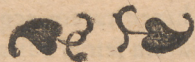
Corollaria.

I.

Parentum consensus de omni jure in nuptiis
liberorum non tantum de honestate sed & de
necessitate requiritur, in tantum, ut hoc non
adhibito matrimonium etiam concubitu con-
summatum de jure rescindi possit.

II.

Legitimati per subsequens matrimonium,
ut & illi qui per rescriptum Principis legitima-
ti sunt in feudo non succedunt.

transseunt, quæ defuncto, aut indefunctum competierunt; qui
& omnia onera hereditaria subire, ac creditoribus ac legatariis
satisfacere tenetur. *d. § 5. l. 1. Inst. de oblig. quæ ex q. contr. nasc. l. ult.*
C. de jure delib.

173. Ne igitur heredes temerè hereditatem damnosam
adeant, duo ipsis præstituta sunt juris beneficia, quorum unum
est jus deliberandi, quo intra certum temporis spacium heredes
utrum adire velint vel non secum deliberare possunt; Alterum est
beneficium inventarij, quo ritè confecto ultra vires hereditarij
creditoribus non amplius tenetur *d. §. 5. l. 19. l. ult. C. de jur. delib.*
Sed hæc cum altiore desiderant indaginem ulterius persequi
jam quidem nostri non est instituti. Atque tantum de frequentissima
utilissimaque testamentorum materia hac vice protulisse
sufficiat.

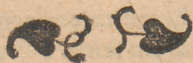
Corollaria.

I.

Parentum consensus de omni jure in nuptiis
liberorum non tantum de honestate sed & de
necessitate requiritur, in tantum, ut hoc non
adhibito matrimonium etiam concubitu consummatum
de jure rescindi possit.

II.

Legitimati per subsequens matrimonium
ut & illi qui per rescriptum Principis legitimati
sunt in feudo non succedunt.

hoc casu actionem ex testamento competere
c. 3. in fin.

164. Quod si testamentum nec vitiosum
fuerit, tandem de hereditatis acquisitione
testamenti jus complet. Est autem acquisitio
quo heres declaratam sibi hereditatem agnoscere
mittit vel suscipit.

165. Sicut autem institutionem aliam
voluntariam supra diximus: ita & hereditatem
heredum alia est Necessaria, alia voluntaria
dum, qui Nolentes volentes hereditatem
cognatur. Hac eorum, qui sua sponte non
deklaratam suscipiunt.

166. Heredes namque alij sunt Necessarii,
alij extranei *princ. Inst. de hered. quibz*
servi proprii heredes instituti §. 1. *Inst. d. t. l. l. i.*
ma potestate existentes §. 2. *d. t. l. i.* Hi denique
iuri subiecti non sunt §. 3. *d. t. l. i.*

167. Servi proprii propter auctorem
quod simul consequuntur Nolentes volentes
necessario suscipiunt *d. §. 1. & §. 1. Inst. ex q. l. i.*
l. cet l. 48. l. 90. ff. de hered. instit.

168. Liberi in proxima potestate ex
jure civili &que ac servi hereditatem admittunt
jure heredes existant; Jure tamen Prætorio
ipsis concessum est. *d. §. 2. l. necessariis 57. de*
eorum aditio immistio proprie vocatur §. 1.
si duo 38 ff. de acquir. hered.

169. Extranei denique heredes here
pro lubitu acquirere vel omittere possunt *d. t. l. i.*

170. Hi tamen heredes non ipso ju
re nihil aliud est, quam actus quo is cui d
heredem fore declarat, hereditatem acquirunt
d. §. 1. l. 10. C. de jur. delib.

171. Hereditas autem semel adita, am
d. §. 5. l. 10. C. de jur. delib.

172. Sed & adita hereditate omnes a

d. N. 115.

ficio sum
et omne
s actus,
tur, ad-

n, aliam
ratione
m here-
mittere
tem sibi

i & Ne-
illi sunt
n proxi-
fatoris

ficio sum,
domini
um. non

is item
psque
tinendi
nde &
d. t. l.

deklaratam.

d. t.
itione,
litas, se

t.

nequit

edem.
tras.

